D119547 DC-Cam

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា

របាយការណ៍ស្តីពី
មន្ទីរសន្តិសុខនារបបខ្មែរក្រហមនៅក្នុងអតីតមន្ទីរពេទ្យវិកលចរិកព្រែកត្នោត
ស្រុកតាខ្មៅ ខេត្តកណ្តាល

ដោយ ផេង ពង្សរ៉ាស៊ី

មន្ទីរពេទ្យជ័យជំនះបច្ចុប្បន្ន ជាឈ្មោះរបស់អតីតមន្ទីរពេទ្យវិកលចរិកព្រែកត្នោត ដែលប្រជាជនយើងបានដឹងនិងឮគ្រប់ៗគ្នាថា ជាមន្ទីរពេទ្យសម្រាប់ទទួលព្យាបាលជម្ងឺសរសៃប្រសាទ កាលពីបីរជំនាន់មុនរបបខ្មែរក្រហម ។

តាំងពីឆ្នាំ១៩៥៥មក មន្ទីរពេទ្យនេះគ្រប់គ្រងដោយលោកវេជ្ជបណ្ឌិតសុន ម៉ន រហូតដល់ ឆ្នាំ១៩៦៤ ។ មន្ទីរពេទ្យនេះត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរឈ្មោះជាមន្ទីរពេទ្យ សុន ម៉ន ចាប់ពីឆ្នាំ១៩៦៤ មកទល់នឹងឆ្នាំ១៩៧៥ បន្ទាប់ពីមានការផ្លាស់ប្តូរអ្នកគ្រប់គ្រងថ្មីរួចមក ។ វេជ្ជបណ្ឌិត ចំរើន សំអឿន ជាអ្នកគ្រប់គ្រងថ្មីមកជំនួសលោកវេជ្ជបណ្ឌិតចាស់ឈ្មោះ សុន ម៉ន ដែលបានទទួល មរណៈភាពនៅមន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែត្រដោយជម្ងឺកាលពីឆ្នាំ១៩៦៤ ។ មន្ទីរពេទ្យនេះបានបំពេញ ការងាររបស់ខ្លួនរហូតដល់ថ្ងៃទី១៥ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ទើបបញ្ចប់ក្រោមការវាយបែកទីក្រុងតាខ្មៅ ។ ហើយបន្ទាប់ពីនោះមកត្រូវបានក្លាយជាកន្លែងឃុំឃាំងមនុស្សរហូតជិតដល់ថ្ងៃជ័យជំនះ ៧មករា ១៩៧៩ ។ ក្រោយព្រឹត្តិការណ៍នៃថ្ងៃជ័យជំនះរបស់ពួកខ្មែរក្រហមនៅខែមេសា ឆ្នាំ៧៥ មិនបានប៉ុន្មានថ្ងៃផង ស្រាប់តែមានការជម្លៀសប្រជាជន ព្រមទាំងដេញបុគ្គលិកនៃមន្ទីរពេទ្យ ចេញទាំងអស់ ។

អង្គហេតុនេះ គឺផ្អែកជាមូលដ្ឋានទៅលើកសិណផ្ទាល់មាត់ពីជនរងគ្រោះដែលជាអតីតបុគ្គលិកមន្ទីរពេទ្យវិកលចរិកតាំងពីឆ្នាំ១៩៥៥ ឈ្មោះដោក សុខខៃ ហើយក្រោយរបបប៉ុល ពត គាត់ នៅមានជីវិតរស់នៅទៀតនោះ បានប្រាប់ថាគាត់បានឃើញមានស្នាមទំលុះជញ្ជាំង ដើម្បីសិករនុក ដែក ដែលដោតភ្ជាប់នឹងខ្នោះដាក់កជើងជនរងគ្រោះ ។ ជនរងគ្រោះសុទ្ធតែជនពិការដែលប្រមូល មកពីទីក្រុងភ្នំពេញ ក៏ដូចជាពីកន្លែងផ្សេងៗទៀត ត្រូវបានពួកខ្មែរក្រហមយកទៅសម្លាប់ក្រោយ ពេលធ្វើទារុណកម្មនៅក្នុងបរិវេណមន្ទីរឃុំឃាំងនៃមន្ទីរពេទ្យវិកលចរិក ។ សាកសពដែលបានស្លាប់ ហើយនោះត្រូវបានពួកខ្មែរក្រហមយកទៅកប់រួចដាំដើមដូងពីលើផ្នូរនោះក្នុងគំនិតធ្វើជាជីឲ្យដូងល្អ ។ ដើមដូងដែលបានដាំជាង១៣០ដើមកាលពីជំនាន់ ប៉ុល ពតនៅក្នុងបរិវេណមន្ទីរពេទ្យនេះ សុទ្ធតែ ត្រូវបានកប់សាកសពពីក្រោមទាំងអស់ ។បច្ចុប្បន្នដើមដូងទាំងនោះរីកលូតលាស់ស្មើរស្មានមិនដល់ ។

នៅឆ្នាំ១៩៨០ យោងតាមសម្តីរបស់សាក្សីថា ឃើញមានខ្មោះជាច្រើនស្ថិតនៅរាយប៉ាយទាំងក្នុង បន្ទប់ និងក្រោបន្ទប់នៃអគារ ៨ ដែលបច្ចុប្បន្ន,ជាអគារពិនិត្យជម្ងឺទូទៅនៃមន្ទីរពេទ្យជ័យជំនះ ជា ពិសេសមានរំពាត់ និងគុំដែលទំនងជាគុសម្រាប់សួរចម្លើយ ។

រហូតមកដល់សព្វថ្ងៃ យើងសង្កេតឃើញនៅមានឥដ្ឋការ៉ូខុសប្លែកដដែល គ្រង់ថាឥដ្ឋការ៉ូ ចាស់ពណ៌ស តែត្រូវប៉ះភ្ជិតដោយឥដ្ឋការ៉ូពណ៌ក្រហម ឬលឿង ។ របារ(ចំរ៉ុង) ដែលនៅតាមបង្អួច គ្រប់កន្លែងនៃអគារ ៨ ដែលមានស្រាប់តាំងពីដើមមក ក៏មានការដាក់ថែមខ្លះៗទៀតនៅតាម កន្លែងផ្សេងៗដូចជា បន្ទប់រដ្ឋបាលជាដើម ។ ចំរ៉ុងដែកដែលត្រូវបានបង្កើតថ្មីនេះ គឺកើតមានឡើង នៅក្នុងជំនាន់ខ្មែរក្រហមនៅកាន់អំណាច ។ ហើយចំរ៉ុងដែលមានស្រាប់ពីសង្គមចាស់នោះគឺត្រូវបាន ធ្វើឡើងសម្រាប់ការពារមនុស្សវិកលចរិកមិនឲ្យដើរពាសវាលពាសកាល ។

អគារមួយនេះស្ថិតនៅតាមបណ្តោយថ្ងៃមានពីរជាន់ និងមានជាង៣០បន្ទប់ ។ ថ្វីត្បិតតែ មានការជួសជុលខ្លះក៏ដោយ អគារមួយនេះហាក់មិនដូចជាអគារសម្រាប់ព្យាបាលអ្នកជម្ងឺសោះ គឺ ដូចទាំងស្រុងទៅនឹងមន្ទីរឃុំឃាំងសុទ្ធសាធ ។ ចំរ៉ុងដែកបញ្ឈរយ៉ាងជន្ត្រឹងនៅច្រកទ្វារធំ មុនពេល ចូលទៅកាន់បន្ទប់និមួយៗ ។ ស្លាកស្នាមទាំងឡាយដូចជាការទំលុះជញ្ជាំងសម្រាប់ស៊កនុកដែក, ចោះប្រហោងសម្រាប់អ្នកទោសនោម...មិនត្រូវបានលុបបាត់ទាំងស្រុងទេ ។ នៅក្នុងបន្ទប់មួយៗ នៃអគារពិនិត្យជម្ងឺទូទៅនេះ ពិតជាមានស្លាកស្នាមយ៉ាងច្បាស់ក្រឡែតបង្ហាញនូវភាពខុសគ្នាទាំង ស្រុងរវាងឥតការ៉ូពណ៌ស លឿង និងក្រហម ។ ក្នុងចំណោមជាង៣០បន្ទប់(ទាំងជាន់ក្រោម និង ជាន់ទី១) មាន២៤បន្ទប់ត្រូវបានពួកខ្មែរក្រហមយកធ្វើជាកន្លែងឃុំឃាំងអ្នកទោស ។ ចំណែកសល់ ពីនោះជាបន្ទប់តូចៗ ដែលជាអតីតបន្ទប់បែកថ្នាំ និង បង្គន់ ។

ខាងក្រោមនេះជាសម្តីរបស់ជនរងគ្រោះ ដែលបានដឹងរឿងរ៉ាវជាច្រើននៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យ នេះតាំងពីមុន និងក្រោយបែកទីក្រុងតាខ្មៅ ជាពិសេសនៅក្រោយថ្ងៃរំដោះ១៩៧៩ ។

កិច្ចសម្ភាសន៍ជាមួយលោក ដោក សុខខៃ មានដូចខាងក្រោមៈ

ខ្ញុំមានអាយុ ៦៥ ឆ្នាំ មានស្រុកកំណើតនៅឃុំតាខ្មៅ ស្រុកកណ្តាលស្ទឹង ខេត្តកណ្តាល ហើយបច្ចុប្បន្នរស់នៅភូមិព្រែកអញ្ចាញ ឃុំព្រែកឬស្សី ស្រុកតាខ្មៅ ខេត្តកណ្តាល ។ ពីឆ្នាំ ១៩៥៥ដល់ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ ខ្ញុំបានបម្រើការនៅមន្ទីរពេទ្យវិលចរិក ហើយនៅក្រោយថ្ងៃ រំដោះ១៩៧៩ ខ្ញុំបានចូលមកកាន់មន្ទីរពេទ្យនេះនៅឆ្នាំ១៩៨០ ។ កិច្ចការរដ្ឋបាលជាកិច្ចការរបស់ ខ្ញុំតាំងពីចូលបម្រើការដំបូងរហូតដល់ចូលនិវត្តន៍នៅឆ្នាំ១៩៩២ ។ កាលពីជំនាន់ខ្មែរក្រហមកាន់ អំណាច(១៩៧៥ - ៧៩) ខ្ញុំពុំបានរស់នៅជាប់នឹងមន្ទីរពេទ្យនេះ ហើយក៏មិនបានរស់នៅក្នុងខេត្ត កណ្តាលដែរ

គឺត្រូវបានជម្លៀសទៅនៅឯខេត្តពោធិសាត់ឯណោះ បន្ទាប់ពីមានការដេញយ៉ាងសង្អើញពីពួកខ្មែរក្រហមពីររូប(មិនស្គាល់ឈ្មោះ) នៅយប់ថ្ងៃទី៤ ខែឧសភា ឆ្នាំដដែល ក្រោយពេលដែលខ្ញុំបានបន្ទំខ្លួនរួមទាំងប្រពន្ធ និងកូនជាមួយហ្វូងមនុស្សពិកលចរិកដទៃទៀត ដើម្បីគេចខ្លួនមួយគ្រានោះ ។ រយៈពេល២០ថ្ងៃក្រោយវាយបែកទីក្រុងតាខ្មៅនាថ្ងៃទី១៥ខែមេសាឆ្នាំ១៩៧៥ ខ្ញុំត្រូវរស់នៅលាក់ខ្លួនរហូតជាមួយហ្វូងមនុស្សពិលកលចរិកដល់ថ្ងៃទី៥ខែឧសភាឆ្នាំ១៩៧៥ ។ ពួកខ្មែរក្រហមបានមកដេញបុគ្គលិកមន្ទីរពេទ្យចេញទាំងអស់ដោយប្រាប់ថា ប្រសិនបើនៅតទៅទៀតពិតជាត្រូវពួកអាមេរិកមកទម្លាក់គ្រាប់បែកស្លាប់អស់មិនខាន ។ គ្រួសាររបស់ខ្ញុំមានសមាជិកទាំងអស់១៣នាក់ ។ក្នុងហេតុការណ៍នេះ(១៥ មេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ ដល់ថ្ងៃទី៥ ឧសភា ឆ្នាំ១៩៧៥) ខ្ញុំបានឃើញហេតុការណ៍កើតឡើងដូចជា មានការបាញ់ទម្លុះសោរទ្វារបញ្ចេញមនុស្សពិកលចរិកឲ្យដើរពាសវាលពាសកាលក្នុងបរិវេណពេទ្យ និងក្រោមន្ទីរពេទ្យ បាញ់ទម្លាយឃ្លាំងគ្រប់គ្រងឱសថ ។ នៅថ្ងៃទី១៦ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ពួកខ្មែរក្រហមបានដឹកជញ្ជូនឥវ៉ាន់ដែលប្រមូលបាននោះយកទៅដាក់ឡានរួចដឹកយកទៅអស់ដោយមិនដឹងយកទៅទីណា ។ ក្នុងរយៈពេល២០ថ្ងៃនៃការស្នាក់នៅរបស់ខ្ញុំជាមួយពួកមនុស្សពិកលចរិកនានា ខ្ញុំត្រូវបានក្មេងខ្មែរក្រហមម្នាក់អាយុប្រមាណ ១២-១៣ឆ្នាំ បាញ់ដោយកាំភ្លើងកាប៊ីនសំដៅទៅរកខ្ញុំនៅក្នុងបន្ទប់មួយនៃអគារជីក្លែរ៉ាំបុល ដែលបច្ចុប្បន្នជាអគាររបេង ។គ្រាប់ដែលហើរចេញពីកាណុងកាំភ្លើងនោះមិនបានហោះទៅត្រូវខ្ញុំឡើយ ។ បន្ទាប់មកក្មេងខ្មែរក្រហមនោះ បានដើរចេញទៅយ៉ាងព្រងើយក្រោយពីការបាញ់មួយគ្រាប់នេះ មក ។ ខ្ញុំថែមទាំងបានឃើញពួកមនុស្សពិកលចរិកមួយចំនួនដែលដើរពាសវាលពាសកាលនោះ ទៅរើយកខោអាវទាហានដែលពួកទាហានលន់ ណុល បានដោះចោលនៅពីមុខទីធ្លា ក៏ដូចជានៅខាងក្រោមន្ទីរពេទ្យយកមកស្លៀក ប្រសិនបើមានកាំភ្លើងទៀតនោះ ពួកគេនឹងយកកាំភ្លើងនោះមកកាន់រួចធ្វើឫកក្អេងក្អាង ហាក់ដូចជាខ្លួនជានាយទាហានអញ្ចឹង ។ នៅពេលបន្ទាប់ ក៏មានខ្លះត្រូវបានពួកខ្មែរក្រហមសម្លាប់ភ្លាមៗ និងខ្លះទៀតបានកៀរឲ្យទៅកន្លែងឆ្ងាយៗពីមន្ទីរពេទ្យ ព្រោះពួកខ្មែរក្រហមយល់ថាជាទាហានរបស់ពួកលន់ ណុលពិតៗ ។ កាលនោះ(ពាក់កណ្តាលខែមេសា ឆ្នាំ ១៩៧៥) ខ្ញុំត្រូវបានពួកខ្មែរក្រហមឲ្យនៅចិញ្ចឹមជ្រូក ព្រមទាំងកាប់ជ្រូកនៅពេលដែលពួកគេត្រូវការរកស៊ី ។ ដោយសារតែមានឱកាសចេញក្រោយយ៉ាងនេះហើយ ទើបបានជាដឹងដូច្នេះ ។ ប្រហែលជាម៉ោង ៨យប់ ថ្ងៃទី៤ ខែឧសភា ឆ្នាំដដែល ខ្ញុំត្រូវបានពួកខ្មែរក្រហមពីរនាក់មកគោះទ្វារឲ្យបើកនៅអតីតអគារសម្រាប់ដាក់ព្រះសង្ឃពិកលចរិក ដែលជាអំណោយរបស់ព្រះមហាក្សត្រីយានីសម្រាប់សម្រាប់តែព្រះសង្ឃ ព្រមទាំងហៅឈ្មោះចំៗតែម្តងថា “ខែ ខែ ចេញមកក្រៅ មានការបន្តិច” ។

ទ្វារបើកឡើង ខ្ញុំបានឃើញមនុស្សពីរនាក់មានកាន់ពិលពីរដែរ ក្នុងនោះមានម្នាក់បានដកកាំភ្លើងខ្លីមកភ្ជង់ចំជើងសក់របស់ខ្ញុំ ដោយចោទថាខ្ញុំជាប្រធានមន្ទីរពេទ្យ ។ ពេលនោះខ្ញុំបានប្រាប់ទៅវិញថា ខ្ញុំមិនមែនជាប្រធានមន្ទីរពេទ្យទេ គឺជាមនុស្សវិកលចរិកដូចគេដូចឯងដែរ តែនៅក្នុងលក្ខណៈច្បាប់របស់ពេទ្យ ខ្ញុំជាមុគ្គលិកពេទ្យនៅមន្ទីរពេទ្យស្រុកកំពង់ហ្លួង ណោះ ប៉ុន្តែមានជម្ងឺទើបត្រូវបានបញ្ជូនមកកាន់មន្ទីរពេទ្យនេះ ដើម្បីជាទម្លាប់ធ្វើការក្នុងការលើកក្រដាស លើកនេះ លើកនោះ ប៉ុន្តែឲ្យសរសេរជាផ្លូវការមិនបានទេ ព្រោះខ្ញុំជាមនុស្សឆ្កួតទៅហើយ ។ នេះជាសម្ដីរបស់ខ្ញុំប្រាប់ទៅទាហានខ្មែរក្រហមពីរនាក់នោះ ។ ក្រោយពីបានស្ដាប់ហេតុផលរួច ខ្មែរក្រហមពីររូបនោះបានដេញខ្ញុំចេញពីបរិវេណមន្ទីរពេទ្យ ដោយដាក់កម្រិតថា "ខែឯងត្រូវតែចេញនៅថ្ងៃ ស្អែកដាច់ខាត" ។

ក្នុងអំឡុងពីថ្ងៃទី១៥ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ ដល់ថ្ងៃទី៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៧៥ ជីវិតរបស់ខ្ញុំព្រមទាំងគ្រួសារបានរស់ក្នុងសភាពភ័យខ្លាចណាស់ បន្ទាប់ពីមានការចាកចេញទៅកាន់ខេត្តពោធិសាត់ក្រោយ ពីការដេញរបស់ពួកខ្មែរក្រហមពីរនាក់នោះ ។ ក្រោយពេលចាកចេញពីមន្ទីរ ពេទ្យខ្ញុំបានធ្វើដំណើររហូតទាល់តែដល់ខេត្តពោធិសាត់នៅឆ្នាំ១៩៧៦ ។

ប៉ុន្តែនៅក្រោយឆ្នាំ១៩៨០ ខ្ញុំបានវិលមករស់នៅស្រុកកំណើតវិញជាមួយកូនប្រុសម្នាក់និងកូនស្រីម្នាក់ ។ ខ្ញុំក៏បានចូលទៅកាន់មន្ទីរពេទ្យវិលចរិកវិញនៅពេលបន្ទាប់ ដើម្បីរៀបចំមន្ទីរពេទ្យឡើងវិញសម្រាប់បម្រើដល់ប្រជាជនដែលនៅសេសសល់ពីការស្លាប់ ។ ខ្ញុំបានឃើញមានស្នាក់ស្នាមម្រាមដៃប្រឡាក់ឈាម ដែលមានស្នាមអូសពីលើមកក្រោមនៅជាប់នឹងជញ្ជាំងបន្ទប់នៃអគារមួយដែលស្ថិតនៅតាមបណ្ដោយថ្ងៃ ដែលសព្វថ្ងៃជាអគារ ជ ឬអគារពិនិត្យជម្ងឺទូទៅ ។ ខ្មោះដើងជាច្រើនដែលស្ថិតនៅពាសពេញបន្ទប់ និងក្រៅបន្ទប់នៃបរិវេណមន្ទីរពេទ្យ ត្រូវបានខ្ញុំរួមជាមួយបុគ្គលិកពេទ្យមួយចំនួនទៀតប្រមូលញយកទៅបោះចោលនៅប៉ែកខាងក្រោយនៃមន្ទីរពេទ្យ គឺយកទៅគរនៅក្នុងចម្ការចេក និងក្រោមដើមម៉ៃសាក់យ៉ាងច្រើន ។ ខ្មោះទាំងនោះមានរាងជាអក្សរអ៊ុយ₉₉ រួចមានពត់មូលក្រវង់នៅផ្នែកខាងក្បាលទាំងពីរ សម្រាប់ស៊ីករនុកដែកមួយដែលមានទំហំ២០លីនិងមានចាក់សោរផង ។ បន្ទប់និមួយៗនៃអគារជ សុទ្ធតែមានស្នាមបោះទម្ពុះប្រហោងនៅសងខាង មាត់ទ្វារចូលដើម្បីធ្វើជាកន្លែងស៊ីករនុកដែកដែលបានស៊ីកតាមខ្នោះដាក់ករជើងអ្នកទោសរួចចាក់សោរភ្ជាប់ជាមួយនឹងគន្លឹះដែលដែលស្ថិតនៅប៉ែកខាងក្រោបន្ទប់ ។ សព្វថ្ងៃប្រហោងទាំងនោះត្រូវបានបិតភ្ជិតដោយខ្ញុំនឹងបុគ្គលិកនៃមន្ទីរពេទ្យដទៃទៀតកាលពីឡុងទសវត្សរ៍ទី៨០ម្ល៉េះ ។ ឥដ្ឋការ៉ូ

ដែលបានប៉ះប្រហោងទាំងនោះមិនត្រូវបានបិទឲ្យដូចឥដ្ឋការ៉ូចាស់ឡើយ ព្រោះកាលនោះ(១៩៨០) ខ្ញុំបានដើររើសយកឥដ្ឋការ៉ូពីនេះបន្តិច ពីនោះបន្តិចក្នុងបរិវេណមន្ទីរពេទ្យវិលចរិកនេះមកប៉ះ ។

ដើម្បីឲ្យបានដឹងច្បាស់ជាងហ្នឹងទៅទៀត សូមតាមដានពីកិច្ចសម្ភាសន៍ជាមួយលោក សាយ ពេញ ដែលជាប្រធានផ្នែករដ្ឋបាលនៃមន្ទីរពេទ្យជ័យជំនះ ហើយក៏ជាមនុស្សដំបូងដែលបានចូលមកបម្រើការនៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យនេះនៅក្រោយឆ្នាំ១៩៧៩ ។

អ៊ំប្រុស សាយ ពេញ អាយុ ៥៣ ឆ្នាំ

ខ្ញុំមាននាទីបច្ចុប្បន្នជាប្រធានផ្នែករដ្ឋបាលនៃមន្ទីរទៀជ័យជំនះ ។ ក្នុងរបបសីហនុ ខ្ញុំធ្វើការនៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យអង្គឌួង ។ លុះក្រោយឆ្នាំ១៩៧៩ ក្នុងខែមិថុនា ខ្ញុំបានចូលមកធ្វើការនៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យជ័យជំនះបច្ចុប្បន្ននេះ តាមសំណើរសុំរបស់មន្ទីរខេត្តកណ្ដាល ។ ពេលមកដល់ដំបូងខ្ញុំបានឃើញមន្ទីរពេទ្យនេះ មានសុទ្ធតែព្រៃក្រាស់ៗ សឹងតែមើលមិនឃើញពីអគារមួយទៅអគារមួយ ទៀត ។ ខ្ញុំថនិងលោកនូវ ហ៊ាន(មិនបានបញ្ជាក់ពីមុខងារ ទីលំនៅ ឬ ស្លាប់ រស់ទេ) ដែលជាអ្នក ចូលមកធ្វើការមុនគេនោះបានទៅចូលរៀបចំតាមបន្ទប់មួយៗនៃគ្រប់អគារក្នុងមន្ទីរពេទ្យទាំងអស់
ដើម្បីរៀបចំឲ្យអ្នកជម្ងឺស្នាក់នៅព្យាបាល ។ ក្នុងពេលរៀបចំបន្ទប់នៅក្នុងអគារជ ដែលពីសម័យមុន ប៉ុល ពតជាអគារមើលជម្ងឺរបេង ហើយបច្ចុប្បន្នជាអគារមើលជម្ងឺទូទៅ មានសុទ្ធតែខ្នោះឃ្នៀង ខ្សែរ៉ាស៊ីព្រមទាំងមានគុ វំពាត់...។ តាមការសន្និដ្ឋានរបស់ខ្ញុំថាប្រហែលជាកន្លែងសួរចម្លើយ និងជាកន្លែងឃុំឃាំងអ្នកទោស ។ នៅតាមបន្ទប់មួយៗមានស្នាមចោះប្រហោងសម្រាប់ឲ្យអ្នកទោស នោម ។ នៅពេលដែលខ្ញុំចូលមកកាន់មន្ទីរពេទ្យនេះដំបូង ខ្ញុំបានឮអ្នកជម្ងឺដែលមានសភាពធន់ធ្ងរ អស់កម្លាំងដោយសារការបង្អត់អាហាររបស់ខ្មែរក្រហមនិយាយប្រាប់ថា មន្ទីរពេទ្យនេះជាគុកមួយសម្រាប់ដាក់តែអ្នកទោសជាជនពិការដែលប្រមូលមកពីទីក្រុង ឬពីកន្លែងនានាក្នុងប្រទេស ។ ជនពិការទាមងនោះត្រូវបានពួកខ្មែរក្រហមបញ្ជារឲ្យជីកអណ្ដូងចំនួនបីក្នុងបរិវេណមន្ទីរពេទ្យប៉ែកខាងជើង ។ អណ្ដូងទាំងបីដែលបានជីកនោះ នឹងត្រូវយកធ្វើជាកន្លែងកប់មនុស្សរបស់ពួកខ្មែរក្រហមនៅ ថ្ងៃទី២០ ខែសភាឆ្នាំ១៩៧៥ ដែលជាថ្ងៃសម្លាប់មនុស្សដំបូងរបស់ពួកខ្មែរក្រហមនៅទីនោះ ។ សព្វថ្ងៃមន្ទីរពេទ្យនេះមានសុទ្ធតែដើមដូងជាជួរៗតាមបណ្ដោយដងផ្លូវក្នុងមន្ទីរពេទ្យដែលពីជំនាន់ សីហនុ លន់ ណុល មិនដែលមានសោះ ។ តាមរបាយការណ៍ដែលខ្ញុំបានធ្វើឡើងគឺមានចំនួនជាង ១៣០ដើម ។ ដើមដូងទាំងនេះត្រូវបានដាំនៅក្នុងជំនាន់ប៉ុល ពត ។ មុនពេលដាំដើមដូងនេះពួកខ្មែរក្រហមមានយកសាកសពមួយមកកប់សិនបន្ទាប់មកក៏យកដើមដូងមួយមកដាំពីលើសាកសពនោះ ។

មានសាកសពចំនួនប្រហែលជាង១៣០នាក់នៅពីក្រោមដើមដូងជាង១៣០ដើមនោះ ។ សាកសពដែលត្រូវយកមកកប់ គឺសុទ្ធសឹងជាសាកសពជនពិការទាំងអស់ ។ នៅជុំវិញបរិវេណខាងក្រៅមន្ទីរពេទ្យឃើញមានសុទ្ធតែជនពិការដែលភាគច្រើនជាកម្មាភិបាល និងជាអ្នកធ្លាប់មានគុណសម្បត្តិរបស់ពួកខ្មែរក្រហមមកស្នាក់នៅតាមបញ្ហាពីថ្នាក់លើរបស់ពួកគេព្រមមានរៀបការប្រពន្ធស្អាតៗ ដែលជាកូនរបស់អ្នកស្រុកឲ្យពួកជនពិការទាំងនោះទៀតផង ។ ជនពិការដែលត្រូវមកជាប់នៅមន្ទីរឃុំឃាំងនៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យជ័យជំនះ គឺយកមកភាគច្រើនពីភ្នំពេញដែលសុទ្ធតែជាអ្នកមានបុណ្យសក្តិ គ្រាន់បើ ។ ចំណែកឯជនពិការដែលស្ថិតនៅជាប់នឹងបរិវេណមន្ទីរពេទ្យវិញ គឺមិនត្រូវបានយកបន្តមកដាក់នៅក្នុងមន្ទីរសន្តិសុខនេះទេ ព្រោះជាកម្មាភិបាលនិងជាអ្នកមានគុណសម្បត្តិរបស់ពួកខ្មែរ ក្រហម ។